

Reformačné listy 22/2017

Sekcia H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, Evanjelická jednota, o. z.

OBSAH LISTOV:

- ÚVODNÍK
- EBF UK – VYJADRENIE DEKANA
- KAUSA, KTORÁ NIE JE KAOUZOU
- MIMORIADNE VZ ZED
- PODPORA PODPRESEDNÍČKE ZED
- REFORMAČNÉ OKIENKO – REFORMÁCIA DNES, CESTA KREŠTANA 2
- DUCH POKÁNIA
- SMEROVNÍK KREŠTANSKEJ CESTY
- ANKETA KU ZAČIATKU ŠKOLS. ROKA
- SPOLUPRÁCA, KONTAKTY

“BLAHOŠLAVENÝ MUŽ, KTORÝ NECHODÍ PODĽA RADY BEZBOŽNÍKOV, NA CESTE HRIEŠNIKOV NESTOJÍ A V KRHU POSMIEVAČOV NESEDÍ, ALE V ZÁKONE HOSPODINOVOM MÁ ZÁLUBU, O JEHO ZÁKONE ROZJÍMA DŇOM – NOCOU.

BUDE AKO STROM ZASADENÝ PRI VODNÝCH TOKOCH, ČO NAČAS DÁVA OVOCIE A JEHO LÍSTIE NEVÄDNE; A VŠETKO, ČO ROBI, SA VYDARÍ. NIE TAK BEZBOŽNÍCI; ALE SÚ AKO PLEVY, KTORÉ VIETOR ROZVIEVA.

A PRETO NEOBŠTOJA BEZBOŽNÍCI NA SÚDE, ANI HRIEŠNICI V ZHROMAŽDENÍ SPRAVODLIVÝCH. LEBO VIE HOSPODIN O CESTE SPRAVODLIVÝCH, ALE CESTA BEZBOŽNÝCH VEDIE DO ZÁHUBY.”

Žalm 1

ÚVODNÍK

Začiatok septembra priniesol viac otázok ako odpovedí

Školský rok 2017/2018 sa rozbehol na plné obrátky. A s ním aj práca i povinnosti po letnej dovolenkovej prestávke. Tú narušila

v našom prostredí okrem iného aj mediálna kampaň predsedníctva ECAV proti biskupovi Východného dištriktu. Samozrejme, že cez stránky EPST. Ani nie tri týždne na to Zbor biskupov odňal kanonickú misiu Ondrejovi Prostredníkovi, bez predošlého upozornenia, bez varovania. Väčšine členov cirkvi bola podsunutá interpretácia, že to bolo len kvôli jeho postojom a propagácii LGBTI komunity a agendy. Aké rýchle a aké rázne! Mohlo by sa zdať, že je to rázny krok, ale pre koho? Prečo Predsedníctvo ECAV a biskup Západného dištriktu, či Zbor biskupov, rovnako rázne nezasiahli v prípade Ivana Muchu, ktorý už viac ako rok traumatizuje celú ECAV?

Budúci rok končí mandát Predsedníctvu ECAV, ale súčasne aj dekanovi EBF UK. Kto bude viesť fakultu po roku 2018 a akým smerom? Súčasný generálny biskup? To by sme skutočne chceli? Nestačí už doterajší morálny a hodnotový úpadok, ktorý priniesol a mocensky presadil? V ostatných mesiacoch nedostala súhlas k opätovnej voľbe alebo presunu do iných zborov v Západnom dištrikte už zhruba desiatka farárov. Je to pomsta alebo múdre rozhodovanie Predsedníctva Západného dištriktu? Čo sa to deje? Aké bude nové vedenie ZED po mimoriadnom Valnom zhromaždení, ktoré bude koncom mesiaca? Začne pri 500. výročí reformácie obroda a obnova ECAV alebo bude pokračovať jej úpadok a stagnácia? Viac otázok ako odpovedí. Prosíme vás o vaše modlitby. Prosíme, pýtajte sa, diskutujte, dávajte na svetlo Božie aj nepríjemné otázky. Opierajte sa o Slovo Božie. Rozlišujme, čo je od Hospodina a čo od človeka. Šírme Evanjelium Ježiša Krista všade, kde je ho nedostatok a kde môže vsiaknuť do života našej spoločnosti. Spolupracujme. Reformačné listy budú pri tom.

Vaša redakcia RL

Evanjelická bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského k ONDREJOVI PROSTREDNÍKOVI

Ondrejovi Prostredníkovi, docentovi Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK (EBF UK), bola v týchto dňoch Zborom biskupov ECAV na Slovensku odňatá kanonická misia, čo znamená, že nesmie vyučovať ako pedagóg na EBF UK v Bratislave. Dôvodom, ako sa uvádza, sú prezentované názory Ondreja Prostredníka na Dúhovom pochode a všeobecne v médiách. V mene Reformačných listov sme sa opýtali brata **dekana EBF UK docenta Ľubomíra Batku**, ako EBF UK bude riešiť daný problém. Brat dekan odpovedal, že EBF UK daný stav neteší, ale musí rešpektovať rozhodnutie Zboru biskupov ECAV na Slovensku. Zamestnávateľ môže, ale nemusí daný stav riešiť výpoveďou. Ondrej Prostredník by mal pôsobiť naďalej na EBF UK ako vedecký pracovník. Na otázku, či na fakulte nebude chýbať docent, odpovedal, že Ondrej Prostredník bol na mieste odborného asistenta.

Eva Bachletová

KAUZA, KTORÁ NIE JE KAOUZOU

Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku opäť zaplnila stránky tlače a internetových vydaní, médiám poskytla horúcu novinku, tému, ktorá sa stala predmetom naozaj vášnivých diskusií na rôznych internetových diskusných fórach. Aj by sme sa tešili, že naša ECAV je odrazu tak populárna, najmä, ak o mesiac chceme pompézne osláviť 500. výročie reformácie. Ale ... Kauza, ktorá otriasla médiami aj cirkevnou tlačou, skrýva v sebe čosi viac a treba celú problematiku vnímať v širšom kontexte. Ondrej Prostredník, teológ, docent EBF UK bol potrestaný za svoje výroky a verejnú angažovanosť v prospech LGBTI komunity – odňatím kanonickej misie, čo v praxi znamená stopku pre jeho pôsobenie na EBF UK ako učiteľa. *Pýtam sa verejne, prečo Zbor biskupov ECAV neodňal kanonickú misiu Ivanovi Muchovi*, ktorý svojím knižným dielom, svojím správaním dlhodobo traumatizuje svoju maloletú dcéru a o jeho „morálke“ už čvrikajú aj vrabce vo všetkých dolinách. Prečo Zbor biskupov uprednostnil „riešenie“ Ondreja Prostredníka pred Ivanom Muchom a povedzme otvorene aj ďalšími, ktorých verejné vystupovanie má patologický charakter? *A pýtam sa tiež, prečo nebolo vykonané disciplinárne konanie voči Ondrejovi Prostredníkovi zo strany Zboru biskupov s upozornením na možné odňatie kanonickej misie?*

Ondrej Prostredník svojimi názormi rozdeľuje cirkev. Jedni kričia – fuj, hereetik, popierač Písma, prekrúčač biblických právd. Druhí – bravó, konečne! A v tom sa ukazuje slovenská prízemnosť, bieda. Lebo – kde je sloboda prejavu? Kde je akademická sloboda? Kde je kritické myslenie? Kde je reflektovanie súčasných tém sveta v cirkevnom prostredí? Pozrime sa však aj na to, čo všetko môže byť v pozadí tejto kauzy. Ak súčasnému dekanovi EBF UK končí čoskoro druhé volebné obdobie (dekanom od r. 2011 a už nebude môcť kandidovať), tak vyvstáva otázka, kto bude dekanom EBF UK? Kto patrí k ašpirantom na túto pozíciu? Patrí k nim aj generálny biskup? A ďalej, nebude pri ďalšej akreditácii fakulty chýbať jeden človek s hotovou docentúrou?

A pýtam sa ďalej verejne našich duchovných, ktorým boli trňom v oku verejné vystúpenia Ondreja Prostredníka v médiách – prečo vy so svojimi názormi nevstúpíte do verejného dialógu, do verejného priestoru a nevyužívate médiá na ohlasovanie evanjelia, kresťanských hodnôt? Vraj máte zakázané verejne sa vyjadrovať. Ak je to tak, prečo proti tomu zákazu nebojujete? Takto sa z vás stáva „zákazom ospravedlnená“ väčšina, ktorá ticho trpí, namiesto toho, aby využila čas na evanjelizovanie spoločnosti, svedectvo o Bohu, o spasení v Ježišovi Kristovi. Vraj vás nikto neučil diskutovať. No a? Tak sa to učte, všetko chce tréning a trochu dobrej vôle.

Vrátim sa však k téme Ondrej Prostredník. **Postup Zboru biskupov ECAV na Slovensku neschvaľujem.** Lebo ide o slobodu prejavu, o snahu reflektovať moderné témy dnešnej doby z pohľadu teológa, o akademickú slobodu. **Nie, nemusím s Ondrejom Prostredníkom súhlasiť, ale rešpektujem ho, lebo si ctím slobodu a slobodu prejavu.** O tom je totiž demokracia, občianska spoločnosť a cirkev je jej súčasťou, či sa to niekomu páči, alebo nie.

A verejná výzva duchovným na záver: čo ešte potrebujete zažiť a počuť, aby ste naozaj niečo v cirkvi zmenili? Vari vám nestačili príbehy zmarených životov – vašich oltárnych bratov a sestier, ktorým po vykonštruovaných „procesoch a rozhodnutiach“ neboli udelené súhlasy k voľbe v zboroch, alebo neprešli kaplanskými skúškami? Ved' sú to vaši oltárni súrodenci! Alebo nie? Či vari ani nikdy neboli? Téma tohto čísla Reformačných listov je pokánie. Prosím, aby ste sa všetci zamysleli nad tým, či ste sa v minulosti dokázali zastať svojich oltárnych bratov a sestier – mnohých už mimo služby, ktorým bola vykonaná krivda. Ak nie, tak potom nečakajte ani vy, že vám ktosi v ťažkej situácii pomôže.

Eva Bachletová

MIMORIADNE VALNÉ ZHROMAŽDENIE ZDRUŽENIA EVANJELICKÝCH DUCHOVNÝCH

Milí oltárni bratia a sestry,

mimoriadne Valné zhromaždenie Združenia evanjelických duchovných (MVZ ZED) je zvolané:

1. ako naplnenie uznesenia z posledného riadneho Valného zhromaždenia (máj)
2. ako naplnenie uznesenia z júnového zasadnutia Výboru ZED,
3. aj ako naplnenie žiadosti 25% členov ZED /t. j. 110 členov/

Rokovanie sa uskutoční

**25. septembra 2017 (pondelok)
o 10:00 v Evanjelickom kostole v
Banskej Bystrici**

Je potrebné, aby sme sa horlivo modlili za obnovu vzťahov v cirkvi a na rokovaní a aby sme dokázali aj konštruktívne pomenovať súčasné problémy života cirkvi.

VYSLOVENIE PODPORY
PODPREDESNÍČKE
Združenia evanjelických duchovných

Evanjelický posol spod Tatier opäť útočí a osočuje. Tento krát si na „mušku“ vzal, a tak siaha na česť a dobré meno sestry farárky Božidare Baškovej, podpredsedníčky ZED za Západný dištrikt. EPsT však uvádza iba jednostrannú pravdu. Hovorí „A“, ale „B“ už nie, čo nie je prvý krát. Je to zámer alebo nevedomosť?!

Sestra podpredsedníčka ZED k o n a l a v zmysle zákonov a stanov ZED, keď zvolala zasadnutie Mimoriadneho Valného zhromaždenia ZED.

Na objasnenie uvádzame **niekoľko argumentov** na základe stanov ZED a rokovacieho poriadku:

- VZ ZED bol podľa stanov povinný zvolať predseda ZED, nakoľko o to požiadalo 25% členov ZED. (Ide o skutočnosť, kedy členovia ZED majú možnosť v prípade jasných pochybení vedenia, či dokonca Výboru ZED priamo vstúpiť do riešenia problémov. Tento krok má svoju logiku, na ktorú sa pamätalo aj pri zaradení tohto bodu do stanov ZED).
- ZA plnenie uznesení VZ ZED nesie zodpovednosť Výbor ZED. Nakoľko jedno z uznesení VZ konaného v máji t. r. hovorilo aj o potrebe zvolať mimoriadne VZ, v tom prípade by Výbor ZED bol oprávnený rokovať a konať v tomto duchu.
- **ALE** o zvolanie MVZ požiadalo podľa stanov 25% členov ZED, v tomto prípade nemá čo Výbor ZED rozhodovať, či rokovať o tejto žiadosti, nakoľko nemá podľa stanov túto kompetenciu. MVZ je povinný zvolať predseda ZED, ak o to požiadala 25% členov ZED.
- v tomto duchu bývalý predseda ZED porušil evidentne práva členov ZED, čo ho veľmi nectí. Je pravdou, že v prípade abdikácie predsedu stanov neriešia, ktorý z podpredsedov ZED je povinný zvolať MVZ.
- ak sa brat farár Jozef Vereščák, podpredseda ZED za Východný dištrikt, voči tomuto kroku (voči zvolaniu MVZ) ohradil, tak jeho postoj je proti samotným stanovám ZED. Zo strany sestry farárky Baškovej to nebola žiadna svojvôľa, ale konečne tu niekto charakterne zaujal postoj podľa pravidiel ZED, ktoré sú v stanovách. Ak tieto pravidlá prestaneme ctíť, je to znak toho, že sme si v cirkvi prestali vážiť jeden druhého. A o to nám asi v cirkvi nejde.
- ak nastalo akési právne vákuum v otázke, kto zvoláva MVZ ZED, keďže sa predseda vzdal k 21.8. 2017, môžeme v tomto vychádzať z našich cirkevno-právnych predpisov, kde to máme ošetrené tak, že **ak má predsedníctvo dvoch členov, a nevedia sa dohodnúť na zvolaní zasadnutia, potom má právo zvolať ho ten člen predsedníctva, ktorý o to žiada** – par. 2 ods. 2 rokovacieho poriadku.
- ak sestra farárka Bašková zvolala MVZ ZED, tak konala v súlade so stanovami ZED ako aj v súlade s CPP, a to ju ako podpredsedníčku ctí.

Redakcia Reformačných listov

„Pred svitom vstávam; volám o pomoc; a dúfam v Tvoje slovo“. Žalm 119, 147

Milí bratia a sestry,

pozývame vás aj naďalej zotrvať v **modlitebnej reťazi** za našu cirkev, za rokovania seniorálnych a dištriktuálnych presbyterstiev, generálneho presbyterstva, tiež mimoriadneho Valného zhromaždenia ZED ako aj ďalšie potreby cirkvi.

V modlitebnej reťazi budeme pokračovať každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k modlitbe.

Všemohúci a milosrdný Otče náš, vieme, že každý deň mnoho hrešíme a nič iné, len trest si zaslúžime. V pokore prosíme, lebo vieme, že Tvoje dobrodenia sú každé ráno nové, že nedáš skúšať nad ľudskú možnosť. Úpenlivo Ťa prosíme, obráť svoju milostivú tvár k našim ťažko skúšaným bratom a sestrám v krajinách, kde sa prehnal hurikán a povodne. Vieme, že sme si nič neprinesli na tento svet a nič si z neho ani neodnesieme. Ale prosíme, upokoj vietor, rozkáž búrke, a keď si dal zakúsiť úzkosti, prosíme zmiluj sa a poteš. Vzbud' milosrdenstvo v srdciach dobrodincov, súcit a porozumenie u ostatných, aby sme si navzájom pomáhali, jedni druhých bremená znášali a tak naplnili zákon Kristov.

Prosíme tiež, aby si prekazil akékoľvek zlé myšlienky, pohnútky smerujúce k nepokojom a vojne vo svete, nech si Ty Pánom nad životmi i rozhodnutiami. Ušetri nás, Pane Bože, všetkých hrôz a súžení, ktoré vojna prináša. Upokoj ľudí, upokoj svet. Nakloň ucho k hlasu našich pokorných prosieb, ktoré vychádzajú z ustarostených srdc. Na Teba, Hospodine, uvaľujeme svoje cesty a v Tebe skladáme svoju nádej. Amen.

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)

REFORMAČNÉ OKIENKO

REFORMÁCIA DNES

1. Keď nás Pán a Majster povedal: Pokánie čiňte, chcel, aby celý život Jeho veriacich bol ustavičným pokáním
2. Pod týmito slovami sa nemôže rozumieť vonkajšie pokánie pri ušnej spovedi ...
3. Neznamená to ani iba vnútorné pokánie, ono je totiž bezcenné, ak sa neprejaví navonok vo viacerých prejavoch bežného života.

Lutherove výpovede proti predávaniu odpustkov považujeme dodnes za výzvu a začiatok reformácie; spustili zápas o hlavnú myšlienku novej zmluvy, **o ospravedlnenie človeka pred Bohom**, o tom, aký je vlastne vzťah človeka k Bohu a Boha k človeku, kedy a ako bol pokazený a ako môže byť napravený, obnovený. Neskôr túto myšlienku Luther ešte výraznejšie formuloval v 4. čiaske Malého katechizmu o Krste Svätom, kde na otázku, čo znamená krstie vodou odpovedá: *Znamená, že starý Adam (t. j. hriešny človek) má byť v nás každodennou lútosťou a pokáním so všetkými hriechmi a zlými žiadosťami topený a mŕtvený a zase každý deň v nás má vychádzať a povstávať nový človek, ktorý by v spravodlivosti a čistote žil pred Bohom naveky.*

Ide o centrálnu myšlienku kresťanskej viery, o odpoveď na otázku o tom, ako môže človek obstať pred Bohom, ako môže byť ospravedlnený, ako môže byť pôvodný vzťah Boh – človek obnovený. Či z milosti a či zo skutkov? Čo môže a čo má človek urobiť, aby bol Bohom prijatý a akceptovaný? Jedným z Lutherových hlavných „objavov“ v Písme bolo slovo „**pokánie**“. V 95. výpovediach pozýva na diskusiu práve o význame tohto slova, pretože bolo cirkevnou praxou zneužitú, pomýlenú, zle vykladanú a priviedlo celú cirkev do bludov a falošnej zbožnosti.

Luther vyššie spomenutou formuláciou v Malom katechizme objavil a vysvetlil, že *pokánie nie je jednorazový skutok, ale že je to celoživotný proces, že je to úplná zmena zmýšľania o sebe aj o Bohu, úplne nový životný štýl, každodenný život. Že je to život v poznaní seba samého, svojej samospravodlivosti, t.j. odmietaní Boha a jeho spravodlivosti, spoznanie svojej pýchy, povýšenosti, sebeckta a verejné vyznanie svojho zlyhania. Bez pokánia niet kresťanstva. Nie sú to však iba slová, či obrady, ale ide o každodenný život.*

Napokon, to nebol Lutherov vynález, iba znovuobjavenie. Veď náš Pán Ježiš Kristus začal týmto slovom svoje pôsobenie, ako to zreteľne zaznamenal Marek, a nielen on: *Mk 1:14 Keď Jána uväznili, prišiel Ježiš do Galiley, zvestoval evanjelium Božie 15 a hovoril: Naplnil sa čas a priblížilo sa kráľovstvo Božie; pokánie čiňte a verte v evanjelium!*

Luther objavil, že je dôležité porozumieť skutočnému pokániu. Nie je totiž pokánie, ako pokánie. To skutočné sa musí odohrať vo vnútri, v ľudskom srdci (L 18, 9 – 14, Ef 2, 1 – 14), tam sa musí odohrať zmena myslenia, ale tá sa musí prejavíť aj navonok. Keď človek nazrie sám do seba, zistí tam vnútri hrôzu a skazenosť svojich túžob, žiadostí, predstáv, myšlienok (Mt 15, 19 – 20). Ak si niekto myslí, že v ňom je všetko v poriadku, že jeho vnútro je v poriadku, to znamená len jedno, že sa dobre nepozrel. A ak si niekto myslí, že to môže nejako napraviť, zaplatiť, podplatiť, zamiesť pod koberec, tak sa rovnako mýli. Napraviť to môže len Boh a ON to už napravil tým, že svojho Syna dal (J 3, 16). Len Kristus v nás je riešením, len ON je novým počiatkom; zmeníme sa len vtedy, keď ON začne konať v nás. A predpokladom Jeho prítomnosti v nás je naše úprimné pokánie.

Apoštol Pavel toto zdôrazňoval veľmi často a začínal vždy u seba. V prvom liste Timoteovi píše: *„1:12 Ďakujem Tomu, ktorý ma posilnil, Kristovi Ježišovi, nášmu Pánovi, že ma uznal verným, postaviac ma do (svojej) služby, 13 hoci som bol predtým rúhačom, prenasledovateľom a násilníkom 15 Je to verná reč a zaslúži si, aby ju všetci prijali: Ježiš Kristus prišiel na svet, aby spasil hriešnikov. Medzi nimi som ja prvý; 16 ale práve preto sa mi dostalo milosti, aby Ježiš Kristus na mne prvom dokázal všetku svoju zhovievavosť, aby to bolo príkladom pre tých, ktorí budú veriť v Neho k životu večnému“.*

Pokánie bolo nielen počiatkom, ale centrálnym pojmom reformácie. Tak to trvá dodnes. A keď si tohto roku pripomíname 500. výročie začiatku reformácie, potom centrálnym pojmom tohto výročia musí byť práve **pokánie**. Toto slovo musí zaznieť ako prvé a hlavné. Výzva k **pokaniu** a to ku skutočnému **pokaniu** má byť v centre spomienky na reformáciu. Je potrebné, aby sme si uvedomili, či ešte rozumieme tomu slovu, či ho praktizujeme tak, ako nám ho odkázala reformácia, či sme ešte v centre reformačného myslenia. Alebo či sme sa nedostali niekde na vedľajšiu koľaj, niekde tam, kde bola stredoveká cirkev, pre ktorú bolo **pokánie** už len obchodným pojmom v zmysle „dáš – dostaneš“. Alebo tam, kde bola „cirkev“ farizejov v Ježišovej dobe, keď vstúpil do chrámu (Mt 21, 12 – 13). Alebo aby sme si nemysleli, že

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)

nemusíme urobiť nič. Musíme si dať pozor, aby slovo **pokánie** nejako nezaniklo uprostred hlučných osláv. Nie že by sme nemali oslavovať, zaiste máme oslavovať Pána Boha, Jeho dielo stvorenia aj vykúpenia a posvätenia, oslavovať Ho aj za dielo reformácie, ale niet dôvodu na oslavu človeka. Ani Luthera, on sám to často zdôrazňoval.

Tejto úvahe som dal nadpis: **reformácia dnes**. Spomenul som aj pojem trvalej reformácie a čo to znamená. Reformácia pokračuje a bude pokračovať do konca tohto veku, do príchodu nášho Pána Ježiša Krista. Až potom bude úplne dovŕšená. Dovŕšená bude dovŕšením nového stvorenia, nového človeka, človeka lásky, dôvery, zmierenia, krotkosti, miernosti, dobrot, spravodlivosti a všetkých tých vlastností, po ktorých tak veľmi túžime a prahne. Dnes sme však ešte v procese reformácie t. j. trvalej obnovy a dôležitým pojmom ostáva to, čo objavil Luther, čo objavili reformátori a čo nám zanechali ako odkaz, ktorý nesieme dejinami. Tým odkazom je pokánie, skutočné, nie formálne pokánie, ktoré je prvým krokom na ceste k Ježišovi, Jeho prítomnosti medzi nami a v nás.

Našou najlepšou a najmúdrejšou oslavou 500. výročia reformácie nech je v cirkvi i súkromnom živote pokánie, skutočná zmena zmýšľania, pokánie, ktoré bude zreteľné aj navonok. Nech je milosť Božia s nami.

Jozef Grexa, evanjelický farár na dôchodku

CESTA KREŠTĀNA 2

Skutky apoštolov 28

16 *Keď sme vošli do Ríma, stotník odovzdal väzňov veliteľovi posádky, Pavlovi dovolili bývať samému s vojakom, ktorý ho strážil.*

17 *Po troch dňoch zvolal (Pavel) tamojších popredných Židov, a keď sa zišli, hovoril im: Mužovia, bratia, hoci som sa ničoho nedopustil proti ľudu ani proti otcovským obyčajom, predsa ako väzňa vydali ma z Jeruzalema Rimanom do rúk;*

18 *tí ma vyšetrili a chceli prepustiť, pretože niet na mne viny, pre ktorú by som zasluhoval smrť.*

19 *Keď sa však Židia tomu protivili, bol som nútený odvolať sa k cisárovi, ale nie (preto), aby som mal čo žalovať na svoj národ.*

20 *Preto som vás teda zvolal, aby som vás videl a pohovoril si s vami; lebo pre nádej Izraelovu nosím tieto reťaze.*

21 *A oni mu odpovedali: My sme ani list nedostali o tebe z Judska, ani nikto z bratov neprišiel a neoznámil nám, ani nerozprával o tebe nič zlé;*

22 *žiadame si teda počuť od teba, ako zmýšľaš, lebo je nám známo o tej sekte, že sa jej všade protivia!*

23 *Určili mu teda deň a zišlo sa ich mnoho na jeho byte. (Pavel) im od rána až do večera vykladal, svedčil o kráľovstve Božom a presviedčal ich o Ježišovi z Mojžišovho Zákona a z Prorokov.*

24 *Niektorí uverili jeho rečiam, iní však neverili.*

25 *A keďže neboli jednomyselní medzi sebou, rozišli sa, keď im Pavel povedal (toto) jedno slovo: Dobre povedal Duch Svätý vašim otcom ústami proroka Izaiáša*

26 *hovoriac: Choď k tomuto ľudu a povedz mu: Ušami budete počúvať, ale nebudete rozumieť, a očami budete pozeráť, ale nebudete vidieť.*

27 *Lebo otupelo srdce tohto ľudu a ťažko počúvajú ušami, a zažmurili oči, aby nevideli očami a nepočuli ušami a nechápali srdcom a neobrátili sa, aby som ich neuzdravil.*

28 *Vedzte teda, že je k pohanom poslané toto spasenie Božie a oni budú počúvať.*

29 *Ako to povedal, Židia odišli, hádajúc sa medzi sebou.*

30 *Pavel zostal potom celé dva roky v najatom byte, prijímal všetkých, ktorí prichádzali k nemu.*

Pavlova cesta viery vrcholí. Je síce ešte stále väzňom, ale pre neho to nie je až také dôležité. Na okolnostiach až tak nezáleží. Dôležité je, čo povieme, ako zvládneme okolnosti. Pavlovi stačí možnosť rozprávať. Dôležité je, aby mal s kým. A to už zabezpečuje Duch Svätý – aj v tomto prípade. Prichádzajú priatelia, Pavel si pozýva protivníkov.

Povieme si: ako dobre, že my nie sme väzni. Nie je to však celkom tak. V určitom zmysle sme všetci väzni, napríklad Ján 8:34 *Odpovedal im Ježiš: Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrokom hriechu. Sme väzni hriechu, ktorý je v nás. Alebo väzni choroby, telesných, či duševných porúch, okolnosti a prostredia, práce a zamestnania, podnikania, životných problémov a sklamaní, inokedy sú to ľudia okolo nás ... je toho veľa, čo nás zotročuje, drží v určitej podobe väzenia. Nieкто je v ťažšom, iný v ľahšom. Možno každý vie, o tom svojom niečo. Pre niekoho je to dokonca príjemné väzenie, ani nechce z neho von. Nedbá! Ale všetci sme nejako a niečím obmedzovaní vo svojom konaní, v každodennom*

živote. Čakáme na vyslobodenie.

Ako sa máme a môžeme vo svojom stave a položení správať? Iba čakať na viacej slobody, uvoľnenia?... Alebo môžeme žiť plnohodnotný život aj v tom stave a položení, v ktorom sa nachádzame? Záver Skutkov apoštolských nám predstavuje možnosť plnohodnotného života aj vtedy, keď sme všelijako utláčaní, obmedzovaní, prenasledovaní, očierňovaní.

Pavel je v závere svojej cesty viery v ľahkom väzení, má iba jedného strážcu a veľkú voľnosť pohybu. Ale to nie je pre neho tá najväčšia výhoda. **Najväčšou výhodou je možnosť rozhovorov s ľuďmi.** Prichádzajú priatelia, má sa s kým porozprávať, to je veľká výhoda, ktorú máme v našom živote. Mohlo by mu to stačiť, On si však zavolá aj tých, ktorí patria do skupiny jeho odporcov, či prenasledovateľov. Tých, ktorí sú vlastne hlavnou príčinou jeho väzenia. Tých, ktorí odporujú zvesti evanjelia Ježiša Krista, ktorého je on nositeľom, ktoré je nádejou jeho života. Vysvetlí im svoje presvedčenie, svoju vieru, svoje názory a myšlienky o živote viery a o živote vôbec. Ukazuje nám naše možnosti, ktoré máme aj vtedy, ak sme v zajatí všetkého, čo bolo spomenuté.

V našich väzeniach života, nech sú už akékoľvek, v akomkoľvek veku a položení, je aj pre nás výhodou najmä možnosť rozhovorov. Stretávanie sa s ľuďmi. Priateľmi aj protivníkmi. Rozhovory sú v živote veľkou výhodou, veľkou možnosťou, ktorú nám Pán Boh dal a dáva. Veď napokon preto nám dal dar reči, aby sme sa mohli porozprávať, aby sme mohli vyjadriť svoje pocity, myšlienky, radosti, žalosti, presvedčenie, svoju vieru a nádej a tak podobne. Ktosi raz povedal, že Pán Boh nám daroval dar reči na to, aby sme si vytvorili most od srdca k srdcu, od človeka k človeku. To hriech spôsobil, že človek si z mosta urobil plot. Reč totiž môže vytvárať aj plot, môže spôsobiť rozdelenie, môže spôsobiť aj osamelosť. Ale most je lepší ako plot. Priatelia sú lepší. Aj keď občas je potrebné vysvetliť svoje postoje aj odporcom, či nepriateľom a protivníkom – napokon aj to je potrebné a dôležité.

Pavel si zavola predstaviteľov protivníkov a snažil sa im vysvetliť svoje postoje, svoju vieru, snažil sa im vysvetliť dôležitosť a význam prítomnosti Ježiša Krista v živote. Hovorí im aj o tom, kde urobili oni, či predstavitelia ich tábora chyby a ako ich napraviť. Adresuje im aj výstrahu straty spasenia, že ho môžu získať iní namiesto nich, že ho môžu získať a často získavajú práve tí, ktorými oni pohrdajú a nemajú ich za nič.

Pavlov záver Skutkov apoštolských je pre nás poučný. Poučný pre naše rozhovory, pre ich zmysel, dôležitosť, aj spôsob. Najmä aj v priestore cirkvi. Hoci sme všeličím obmedzení a spútaní.

Pavel, zdá sa, nedosiahol u protivníkov veľký úspech, ale zasial semienko. Zasial medzi protivníkov semienko rozkolu, hľadania pravdy. Odišli hádajúc sa medzi sebou. Aj to je niečo, aj to je dobrý začiatok. V budúcnosti môže priniesť dobré ovocie, dobré výsledky. Podnietiť rozhovory, diskusie je dôležité.

Skutky apoštolov akoby bola nedokončená kniha. Ale predsa len má nejaký záver a to dobrý záver. V30.v. *Pavel zostal potom celé dva roky v najatom byte, prijímal všetkých, ktorí prichádzali k nemu.* Toto je naznačenie fungovania cirkvi a cirkevného zboru v tomto svete. *V prenajatom byte, prijíma všetkých, ktorí prichádzajú.* A vedie s nimi rozhovory predovšetkým o Ježišovi. O význame a dôležitosti Jeho prítomnosti v ľudskom živote, v tomto svete. Cirkev nie je celkom z tohto sveta, je akoby cudzím, či novým prvkom, znepokojuje svojim svedectvom, ktoré sa javí mnohým ako málo vierohodné, či dokonca pohoršujúce, dokonca ako bláznovstvo (kázania o Kristu), ale pre tento svet veľmi dôležité a potrebné. Často nemá podmienky, prostredie, často má obmedzené pole pôsobnosti, žije len v „prenajatom“ priestore, ale má veľkú možnosť prijímať všetkých, ktorí prichádzajú a viesť s nimi dobré, povedal by som životne dôležité rozhovory o živote a jeho zmysle.

Keď cirkev začne zápasíť o vlastnú existenciu, o zlepšenie podmienok, získanie väčšieho vplyvu, získavania financií a podobne, obyčajne stráca na vierohodnosti. Nezávislá, ale stráca. Aj to je poučenie zo záverečného verša Skutkov apoštolských. Záverečný príbeh Skutkov apoštolských je aktuálny a poučný aj do súčasného pohybu v našej cirkvi, do rozhovorov a diskusií v celej šírke a hĺbke. Cez médiá, aj v skrytosti, verejne i súkromne. **Rozhovory sú skutočne dôležité, sú dobrým nástrojom na odovzdávanie evanjelia Ježiša Krista všetkým, ktorí prichádzajú.** Priateľom aj protivníkom. Sú dobrým nástrojom na vysvetľovanie postojov, záujmov, názorov. Sú dobrým nástrojom na vyčistenie prostredia, prekonávanie nedorozumení.

Jedni nimi vysvetľujú, iní zahmlievajú, jedni povzbudzujú, iní odsudzujú a ohovárajú. Ale to je už tak v tomto svete, kde sme všetci neslobodní a hľadajúci pravdu, kde sme v rozličných putách a väzeniach, zjavných i skrytých. Len vytrvame v dobrom. Nedajme sa znechutiť, zastrašiť, ani pomýliť, lebo najhoršou formou neslobody je mlčanie a osamelosť.

Jozef Grexa, Ľubietová

DUCH POKÁNIA

Nedávno som stretol jedného svojho kolegu, z inej kresťanskej cirkvi. Spomenul, že majú nového biskupa. O predošlých hovoril, že boli skôr byrokrati a mocipáni, čo do cirkvi vnášalo napätie a dusnú atmosféru. „Ale tento je pastier, dodal. Má pre nás srdce. A s ním je celá cirkev zrazu iná“.

Aké iné by to bolo aj v našej cirkvi, keby vedúci zborov, seniorátov, dištriktov, cirkvi, ale i vedúci besiedky, mládeže, spevokolov, skupiniek ... boli predovšetkým pastieri.

Dobrý pastier dušu kladie za ovce, nájomník v ohrození uteká, nezáleží mu na ovciach.

Vnímam situáciu v našej cirkvi tak, že vzťahy medzi nami sú veľmi rozbité. Vidím to medzi duchovnými, aj vo vedení cirkvi, v mnohých zboroch aj na osobnej úrovni.

Veď napokon čítame o tom takmer každý týždeň v EPST.

Vidím aj to, že je veľa ľudí, ktorým to nie je ľahostajné a ktorí majú túžbu, modlia sa aj pracujú na tom, aby to bolo inak. Kým tu bude tento zápas, ešte máme šancu.

Nie je však možné pohnúť sa dopredu, zjednotiť, bez pokánia. Pokánia, ktoré je nielen deklaratívneho charakteru, ale vyplýva zo skutočne hlbokoj a úprimnej sebareflexie. V celej cirkvi. Potrebujeme, aby ju prenikol duch pokánia. Aby prenikol celú našu cirkev duch pokánia, je potrebný prorocký hlas. Nemusí to byť nutne jednotlivec, môže to byť aj hlas skupiny ľudí, ktorý tak pravdivo vystihne a pomenuje súčasný stav cirkvi, že všetci uvidia, takto to je.

A zároveň bude viac než zrejmé, že jediná možná cesta nápravy, je cez pokánie. My to nezvládneme, ale dobrý Boh áno. My nie sme schopní zmeniť seba ani našu situáciu, ani sa nedokážeme sami zjednotiť, Boh to dokáže. Keď predstúpime pred neho s úprimným vyznávaním hriechov.

Keď aj budeme uvažovať, alebo uvažujeme o nových ľuďoch do rôznych funkcií v cirkvi, od presbytera až po biskupa, nech sú to pastieri. Ľudia konsenzuálni, so srdcom na správnom mieste, duchom vrúcní.

Tento jubilejný rok reformácie bol vynikajúcou príležitosťou, aby sme sa ako celá cirkev zmobilizovali k modlitbám za pokánie, zjednotili sa v úsilí pravdivo a zrozumiteľne pomenovať stav, v ktorom sa nachádzame a popri rôznych oslavách pripravili celocirkevné služby Božie pokánia a zmierenia. Toto sa už do októbra nestane.

To, ale neznamená, že by sme sa o to nemali pokúsiť.

Budúci rok je „osmičkový“ – 1918, 1938, 1948, 1968...

Všetky tieto dátumy sa spájajú s otroctvom a slobodou.

Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.

Dokážeme sa zmobilizovať k úprimnému a hlbokému pokániu?

Ján Hroboň, zborový farár, Bratislava – Dúbravka

Martin Luther

Smerovník kresťanskej cesty

28. september

Tento drak sa postavil pred ženu, ktorá mala rodiť, aby zožral dieťa, len čo ho porodí. Zjavenie Jána 12, 4

Diablove veľmi, ba nesmierne záleží na mládeži, aby ju úplne skazil. Ako by bolo možné, ako by pripustil, aby sa správne vychovávala? Áno, bol by blázon, ak by vo svojej ríši zostal a tak rast dobra napomáhal, preto musel čo najrýchlejšie na zem, čo sa aj stalo, aby roztomilým sústočkom utratil premilé Dieťaťko. Nuž, koná dôkladne a chytrácky pre svoju ríšu, aby mu zostalo čo najviac mladých. Keď ich už má, vzmáha sa medzi nimi a zostávajú jeho; kto mu môže niečo vziať? Uspokojuje teda svet vnútorne. Nuž, keď mu chce niekto uškodiť, musí dôkladne zahryznúť, konať prostredníctvom tej mládeže, ktorá rastie v Božom poznaní, Božie slovo rozširuje a aj iných ho učí.

Smerovník kresťanskej cesty zostavil Helmut Korinth a do slovenčiny preložil Tomáš Gáll.

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)

NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK V REFLEXII EVANJELICKÉHO VZDELÁVANIA A MISIE

S Božou pomocou začíname nový školský rok 2017/18. Rodičia pripravujú deti do školy, naši duchovní a katechéti sa pripravujú na výučbu náboženstva na školách. Samozrejme štartuje výučba aj na našich evanjelických školách. Niektorí rodičia sa len rozhodujú či dať dieťa na evanjelické a. v. náboženstvo.

❖ Ako sa darí získavať rodičov a deti pre výučbu evanjelického náboženstva na školách a v čom vnímate problémy?

❖ Naša evanjelická cirkev má po celom Slovensku vybudovanú sieť materských, základných škôl a gymnázií. Ako vnímate kresťanský – evanjelický duch na týchto školách? Je evanjelická škola priestorom aj pre misiu, alebo len miestom kvalitného vzdelávania? A čo by ste zmenili?

❖ Mnohí súčasní vysokoškooláci, alebo aj mladí aktívni pracujúci sú absolventmi evanjelických škôl. Ako vnímate ich napojenie na cirkev po ukončení štúdia na cirkevnej škole, prípadne ako si spomínate na školské časy na evanjelických školách?

Modlitba na začiatok vyučovania

*Pane náš Ježiši ,ráč byť stále pri nás,
Len Ty učíš pravde, vyučuj v nej i nás!
By sme ju poznali, úprimne v nej žili,
A tak svojim blíznym i Tebe slúžili. Amen.*

Anketové otázky pripravila sestra Eva Bachletová. **Milí naši čitatelia**, bratia a sestry, **budeme veľmi radi, ak sa zapojíte do našej ankety** a vaše odpovede zaradíme do niektorého z ďalších čísel Reformačných listov. Ďakujeme.

Pane Bože, nebeský Otče, prosíme Ťa za našich študujúcich, ktorí zbierajú vedomosti, potrebné pre uplatnenie sa v živote. Porúčame ich Tebe a prosíme Ťa, ochraňuj ich na tele i na duchu, obdar ich bohatými darmi ducha, aby sa usilovne učili a pre život dobre pripravili. Pri skúškach im dávaj smelosť, bystrosť a pohotovosť. Pri všetkých prácach v škole i mimo nej nedaj im zabudnúť, že bázeň pred Tebou je počiatkom múdrosti.

Pane Ježiši Kriste, buď pomocou, oporou a dávaj múdrosti i trpezlivosti všetkým tým, ktorí naše deti a mládež vyučujú a odovzdávajú im vedomosti, poznatky a skúsenosti. Aj rodičov, prosíme, posilňuj, aby svoje deti predchádzali len dobrým príkladom, vzdelávajúcim a povzbudzujúcim slovom, aby nekazili, ale rozhojňovali pri nich Tvoje dielo a v modlitbách ich porúčali Tebe. Nech prospievame všetci spolu ako Ty, náš Pane, ktorý si rástol a prospieval vekom, múdrosťou a milosťou u Boha aj u ľudí. Amen.

SPOLUPRÁCA

Bratia a sestry,

výdanie Reformačných listov (RL) je postavené na spolupráci, aktívnom prístupe a otvorenosti pomenúvať problémy, ale i navrhovať riešenia. Ďakujeme vám za pozdravy a povzbudzujúce slová uznania, a že sa modlíte za našu cirkev. V RL ponúkame priestor na prezentovanie informácií o dianí vo Vašich cirkevných zboroch a spoločenstvách.

Podajte sa s nami o Vaše skúsenosti a rady z Vašej služby a života v cirkevných zboroch. Radi uverejníme aj príspevky z Vašich zborových časopisov. Ponúkame priestor na oznamy. Kontaktujte nás na nižšie uvedení adresách. Veríme, že vzájomnou spolupracou dokážeme budovať jednotu, obnovovať dôveru a zvyšovať transparentnosť fungovania cirkvi.

Pomôžte nám, prosíme, pri distribúcii Reformačných listov. Nie všetci majú a používajú email a internet. Chceme ich doručiť na farské úrady, do kostolov, do našich spoločenstiev a predstaviteľom cirkvi v rôznych funkciách.

Pomôžte nám takto otvárať a viesť diskusie a dialóg o smerovaní k obnove a rozvoju. Tešíme sa na vašu spoluprácu a prosíme o vaše modlitby. Nech vás Pán zachová v pokoji, v láske a v túžbe pomôcť obnove cirkvi.

Kontakt na tím Reformačných listov:

Sekcia HELP – Evanjelická jednota, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Zostavili:

Martin Kováč 0905 269 078
Monika Cipciarová 0948 254 765
Eva Bachletová 0905 813 782

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom.

Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke

<http://evanjelickajednota.sk>

„Pokánie znamená pokornú zmenu zmýšľania, postojov, nášho hodnotového rebríčka a trvalú pohotovosť k takejto premene, kedykoľvek pod vplyvom Božieho slova rozpoznáme, že sa nám cesta k Pánovi stráca alebo že sme z nej zišli.“

(Časopis Česká metanoia č. 1/1993)